

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Lomnice, okres Bruntál

Lomnice č. 24, 793 02 Lomnice u Rýmařova

Identifikátor školy: 600 131 785

Termín konání inspekce: 17. – 19. únor 2004

Čj.:	n1-1110/04-11139
Signatura:	on1bx123

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

1. Personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004.
2. Materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v českém a anglickém jazyku, matematice a přírodovědě v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004.
3. Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém a anglickém jazyku, matematice a přírodovědě v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je zřízena obcí Lomnice u Rýmařova (Obecní úřad, 793 52 Lomnice u Rýmařova č. 42) jako příspěvková organizace. Podle Zřizovací listiny a Zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení sdružuje základní školu (dále jen ZŠ) s kapacitou 50 žáků, školní družinu s kapacitou 20 žáků, mateřskou školu s kapacitou 20 žáků a školní jídelnu s kapacitou 50 jídel. V době inspekce naplněnost jednotlivých součástí školy tyto kapacity nepřekračuje. Školní družina a mateřská škola tvoří integrované zařízení. Vzhledem k nízké naplněnosti tříd byla škole pro letošní školní rok udělena výjimka MŠMT z počtu žáků.

Základní škola je umístěna v prostorné jednopatrové budově ve středu obce.

V době inspekce navštěvovalo základní školu 19 žáků, kteří jsou zařazení do dvou tříd (I. třída – 1., 2. a 3. ročník, II. třída – 4. a 5. ročník).

Výuka v ZŠ probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2 s platností od 1. září 1996, v němž jsou zapracovány úpravy a doplňky čj. 25018/98-22 s platností od 1. září 1998.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve dvou třídách s celkem pěti ročníky vyučují tři učitelky včetně ředitelky školy, z nichž žádná nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (dále jen „OPZ“) pro výuku na 1. stupni základní školy. Ředitelka školy splňuje podmínku pedagogické praxe. Má však vzdělání pro výuku odborných předmětů na střední škole. V současné době dálkově studuje první ročník Pedagogické fakulty Olomouc (vzdělávání učitelů pro výuku na 1. stupni ZŠ). Další vyučující má vzdělání pro 2. stupeň ZŠ a vychovatelka, která učí na částečný úvazek má středoškolské vzdělání nepedagogického směru.

Při sestavování úvazků vychází ředitelka školy z reálné situace na malotřídní škole, počtu pedagogických pracovníků a jejich dlouhodobé praxe.

Ředitelka školy byla jmenována do funkce k 1. červenci 2003. Vzhledem k této skutečnosti začíná postupně realizovat záměry rozvoje a zaměření celého zařízení, které vychází

z písemně zpracované *Koncepce rozvoje malotřídní školy s integrovaným zařízením v právní subjektivitě* na období 2003 – 2005.

Organizace školy je přizpůsobená počtu zaměstnanců a tříd. Vychází z písemně zpracovaného *Organizačního řádu Základní školy Lomnice*. Zde jsou zakotvena pravidla fungování z hlediska norem, popisu činností a instrukcí. V pracovních náplních jsou stanoveny pravomoci a zodpovědnost pracovníků za určené oblasti. Činnost školy se řídí *Ročním plánem školy 2003/2004* a *Ročním kalendářem školy (2003 – 2004)* obsahujícím měsíční úkoly v oblasti výchovně-vzdělávacího procesu a administrativní činnosti. Písemně jsou zpracovávány měsíční plány s uvedením úkolů a zodpovědností. Přenos informací uvnitř školy je velmi dobrý. Vzhledem k velikosti školy a počtu pracovníků je ředitelka v denním kontaktu se všemi pracovníky. Ochrana důvěrných informací a dat je zajištěna. Celý systém je z hlediska činnosti školy promyšlený a funkční.

Poradním orgánem ředitelky školy jsou předem plánované pedagogické rady. Zápisy z nich jsou podrobné, obsahují relevantní informace. K řešení aktuálních úkolů jsou podle potřeby svolávané provozní porady.

V oblasti řízení výchovně-vzdělávacího procesu je využívána úvodní porada, kde je konkretizováno rozvržení učiva jednotlivých předmětů v ročnících a na tomto základě jsou zpracovány časově-tematické plány. Učivo je v nich rozvrženo do jednotlivých měsíců. Plnění sleduje ředitelka hospitační činností. Četnost hospitací odpovídá potřebám školy. K zjištěným nedostatkům jsou přijímána nápravná opatření.

Vedení nepedagogických pracovníků je výrazně zaměřeno na podporu bezproblémového plnění výchovně-vzdělávací činnosti. Vychází z písemně stanovených pracovních náplní a průběžně prováděnou kontrolou ze strany vedení školy.

Ředitelka školy podporuje další vzdělávání i kvalifikační růst učitelek. Vyučující se vzdělávají průběžně na základě vlastního zájmu i potřeb školy (vedení školy má v této oblasti stanoveny priority), prohlubují své vzdělání zejména prostřednictvím vzdělávací nabídky Pedagogického centra v Ostravě (s pobočkou v Krnově) a samostudiem odborné literatury. Toto vzdělávání je limitováno přidělenými finančními prostředky.

V úvodu školního roku byly stanoveny priority v činnosti školy. V návaznosti na ně pak byla stanovena kritéria hodnocení práce zaměstnanců, která jsou všem známá a jsou zapracovaná do kontrolního systému vedení školy. Hodnocení práce zaměstnanců je prováděno průběžně. Komplexnější hodnocení zatím nebylo prováděno.

Ředitelka školy má promyšleno postupné zlepšení nevyhovujícího stavu odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících.

Způsob vedení a motivování pracovníků je demokratický s dostatečným respektem pro názory a potřeby jednotlivců. Práce ředitelky školy s lidmi je plánovitá a systematická.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola je umístěna v udržované jednopatrové budově, na kterou navazuje velká zahrada se zabudovaným zahradním mobiliářem (skluzavky, pískoviště, průlezky atd.). V budově jsou dvě prostorné třídy ZŠ, třída mateřské školy, školní družina, kuchyně s jídelnou, malá

tělocvična využívaná též jako odpočinková místnost mateřské školy, prostorný kabinet učebních pomůcek, sborovna, potřebné hygienické zařízení a šatny.

V jedné z tříd ZŠ jsou umístěny čtyři počítače z akce Internet do škol a žakovská a učitelská knihovna s dostatečným množstvím publikací pro výukové potřeby žáků a sebevzdělávací aktivity učitelek.

Veškerá výuka probíhala v kmenových třídách. Ty jsou vybaveny vždy s ohledem na hygienické požadavky a pracovní potřeby žáků (udržovaný školní nábytek odpovídající věku žáků, hygienické i relaxační zázemí, tabelární pomůcky, nástěnné mapy, audio i video technika, piáno, elektronický klávesový nástroj atd.). Výzdoba postavená na vlastních pracích žáků vytváří, společně s vybavením tříd, žákům podnětné prostředí pro výuku i odpočinek. Kabinetní sbírky obsahují dostatečné množství materiálu a pomůcek potřebných k výuce, včetně audio a video programů a učebních programů na PC.

Pro všechny sledované předměty jsou žáci vybaveni platnými učebnicemi a pracovními sešity se schvalovací doložkou MŠMT.

Plánování v oblasti využívání materiálních zdrojů, přijímaná opatření a jejich postupná realizace jsou součástí školního programu. Vedou k postupnému zlepšování daného stavu, jsou účelné a efektivní. Limitujícím faktorem je nedostatek finančních prostředků.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Kontrolou rozvrhu hodin, zápisů v třídních knihách a hospitační činností bylo zjištěno, že škola realizuje vzdělávací program Základní škola. Ve škole nejsou žáci se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznaným finančním normativem.

Vzdělávací program je realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Škola pracuje podle platných učebních dokumentů. Učební plány jsou rozpracovány pro jednotlivé ročníky s dodržáním hodinové dotace v 1. – 5. ročníku.

Porovnáním realizovaného vzdělávacího programu a učebních plánů s rozvrhy hodin jednotlivých tříd všech ročníků, zápisy v třídních knihách a časově tematickými plány bylo zjištěno, že výuka sledovaných předmětů probíhá v souladu s učebním plánem a osnovami realizovaného vzdělávacího programu. Povinná dokumentace školy průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka je v souladu učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Na počátku školního roku kontrolovala ředitelka školy soulad časově-tematických plánů s osnovami. V hospitační činnosti pak sleduje průběžné plnění osnov. V případě zjištěných nedostatků jsou přijímána nápravná opatření.

Způsob kontroly plnění učebního plánu a osnov je účinný.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu vyplývá z vnitřních norem (organizační řád, vnitřní řád školy, provozní řád tělocvičny) a rozvrhu hodin. Počty hodin v jednom dni a sledu i délka přestávek jsou v souladu s právním předpisem. Skladba rozvrhu hodin odpovídá psychohygienickým požadavkům.

Řád školy definuje povinnosti žáků, pedagogických i správních zaměstnanců. Chybí v něm ustanovení o právech žáků.

Rodiče žáků jsou průběžně informováni o prospěchu a chování jejich dětí prostřednictvím žákovských knížek, úvodních třídních schůzek (organizace školy, plán práce na příští školní rok) a čtyřech konzultačních dní v průběhu školního roku. Rodičům jsou rovněž umožněny individuální návštěvy školy. K podnětným námětům a připomínkám rodičů jsou přijímána opatření ke zlepšení práce školy. Informační systém vůči rodičům je velmi dobrý.

Žákům jsou průběžně předávány potřebné informace prostřednictvím třídních učitelů a jednotlivých vyučujících.

Sdružení rodičů není ustanoveno. Jeho činnost do určité míry zastupuje rada školy.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy

Výuka byla hospitovaná u všech tří učitelek. Navštíveny byly hodiny českého a anglického jazyka, matematiky a přírodovědy.

Přestože žádná vyučující nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti neměla tato skutečnost zásadní vliv na průběh sledované výuky.

Vyučování probíhalo v esteticky upravených kmenových učebnách.

Učební osnovy sledovaných předmětů mají všechny vyučující rozpracovány v časově tematických plánech. Příprava na vyučování byla promyšlená. Zahrnovala časovou organizaci hodiny, motivační prvky, volbu metod a forem výuky i přípravu učebních pomůcek. Stanovené výukové cíle ve všech hospitovaných hodinách byly přiměřené aktuálnímu složení tříd a směřovaly k naplnění konkrétních specifických vzdělávacích cílů jednotlivých předmětů.

Vyučující využívaly ve sledovaných hodinách vstupních i průběžných motivačních metod formou aktualizace učiva a mezipředmětových vztahů. Využívaly též životních zkušeností žáků i jejich znalostí regionálních zvláštností. Motivace byla přiměřená a udržovala žáky v neustálé pozornosti a aktivitě.

Používané schválené učebnice pro jednotlivé ročníky jsou vybrány tak, aby co nejlépe odpovídaly obsahu učebních osnov vyučovaných předmětů i individuálním potřebám žáků a pedagogů. Všechny vyučující kladly ve sledovaných hodinách důraz na názor, který byl podpořen velkým množstvím učebních pomůcek (učebnice, pracovní sešity, pracovní listy, karty s čísly a příklady, desítková a řádová počítadla, encyklopedie a velké množství materiálů připravených vyučujícími). V hodině anglického jazyka byla využita i didaktická technika. Materiálně-technické zabezpečení hospitovaných hodin zvyšovalo efektivitu používaných metod výuky.

Struktura i organizace sledovaných hodin téměř vždy vedly ke splnění stanovených výukových cílů. Organizační pokyny byly srozumitelné, jednoznačné a přiměřené věku žáků. Učivo bylo věcně i odborně správně interpretováno. Množství sdělovaných informací odpovídalo náročnosti učiva. Učitelky v průběhu vyučování zjišťovaly vhodně volenými otázkami i individuálním sledováním, zda žáci dosahují vytýčených výukových cílů. Tato zpětná vazba měla vliv na aktuální frontální i individuální korekční změny v probíhajících učebních činnostech. Pouze v jednom případě ve výuce přírodovědy postupovala vyučující při výkladu nové látky od abstraktního ke konkrétnímu, místo opačně. Střídání organizačních forem, pestrost metod výuky i jejich variabilita ve většině hodin umožňovala žákům prožít pocit úspěšného uplatnění.

Komunikace mezi žáky a vyučujícími byla založena na vzájemné důvěře a vzájemném respektování. Většina učitelek vytvářela žákům prostor pro vyjádření názorů, myšlenek a pocitů. Vyjadřovací schopnosti žáků byly cíleně rozvíjeny a citlivě usměrňovány. Vzájemná

komunikace mezi žáky se vyznačovala tolerancí a pozitivními vztahy uvnitř třídních kolektivů. Verbální i neverbální komunikace pedagogů ve sledovaných hodinách byla na vysoké úrovni.

Učitelky využívaly kromě slovního hodnocení a klasifikace i neverbálních prostředků (úsměv, pohazení). Hodnocení, které následovalo vždy po skončení žákova výkonu, bylo zdůvodněné, převážně pozitivní a žákem velmi citlivě vnímáno. Vyučující průběžně analyzovaly práci žáků jako celku a výsledek analýzy využívaly pro korekci dalšího průběhu vyučovací hodiny. Ve většině sledovaných hodin však nebylo využito sebehodnocení i vzájemného hodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ředitelka školy v současné době vytváří systém evaluačních nástrojů k zjišťování výsledků vzdělávání. Zatím využívá rozborů čtvrtletních písemných prací z českého jazyka a matematiky.

Celkově je průběh vzdělávání a výchovy hodnocen jako velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.
- Ve škole pracují tři samostatné zájmové útvary.
- Žáci se úspěšně zúčastňují řady výtvarných a pěveckých soutěží.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina čj. 13/23/02 ze dne 24. 10. 2002 s účinností od 1. 1. 2003
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 10 519/03-21 ze dne 23. 1. 2003 s účinností od 1. 1. 2003
3. Udělení výjimky z počtu žáků pro ZŠ Lomnice na školní rok 2003/04 čj. 17161/03-22 ze dne 3. 4. 2003
4. Jmenovací dekret do funkce ředitelky školy čj. 1/2003-st ze dne 27. 6. 2003 s platností od 1. 7. 2003
5. Třídní knihy I. a II. třídy ve školním roce 2003/2004
6. Třídní výkazy 1. – 5. ročníku ve školním roce 2003/2004
7. Katalogové listy všech žáků 1. – 5. ročníku ve školním roce 2003/2004
8. *Vnitřní řád školy* schválený pedagogickou radou 27. 8. 2003 s účinností od 1. 9. 2003 (bez čj.)
9. Rozvrh hodin ve školním roce 2003/2004
10. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2003/2004 (ke dni inspekce)
11. Kniha úrazů - údaje za rok 2003 (ke dni inspekce)
12. *Výroční zpráva o činnosti školy – Základní škola Lomnice, okres Bruntál, příspěvková organizace*
13. *Koncepce rozvoje malotřídní školy s integrovaným zařízením v právní subjektivě* ze dne 28. 4. 2003
14. *Organizační řád Základní školy Lomnice* z 1. ledna 2003 (bez čj.) s účinností od 1. 9. 2003
15. *Dodatek k organizačnímu řádu Základní školy Lomnice, okres Bruntál, příspěvková organizace* ze dne 1. 1. 2004
16. *Plán práce školy 2003/2004* ze dne 9. 9. 2003, podepsaný všemi pracovníky
17. *Roční kalendář školy – 2003/2004*
18. Hospitační záznamy ředitelky školy za školní rok 2003/2004 (ke dni inspekce)
19. *Minimální preventivní program Základní školy Lomnice* ze dne 15. 9. 2003
20. Měsíční plány práce (září 2003 – únor 2004)
21. Učební plány ročníků pro daný vzdělávací cyklus
22. *Vzdělávací program Základní škola (rozpracování na podmínky školy)* ze dne 1. 9. 2003
23. *Kriteria pro přiznávání osobních příplatků a mimořádné odměny* ze dne 1. 9. 2003
24. Personální dokumentace všech pedagogických pracovníků ve školním roce 2003/2004
25. Pracovní náplně všech pracovníků školy ze dne 2. 1. 2004
26. Časově tematické plány hospitovaných předmětů
27. *Provozní řád tělocvičny* ze dne 2. 9. 2003
28. Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2003 - Škol (MŠMT) V 3-01 ze dne 1. 10. 2003
29. Hospitační záznamy inspektora
30. Grafické práce žáků základní školy

ZÁVĚR

Hodnocení personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti

Výuka je zajištěna třemi učitelkami bez odborné a pedagogické způsobilosti pro 1. stupeň základní školy. Všechny však mají dlouholetou praxi. Ředitelka si doplňuje vzdělání dálkovým studiem. Totéž bylo doporučeno další vyučující. Nedostatečná kvalifikace je kompenzována úzkou spoluprací všech vyučujících a využíváním nabídky jednorázových a cyklických akcí pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Organizace činnosti a provozu školy včetně hospitační a kontrolní činnosti umožňuje efektivně realizovat výchovně-vzdělávací program. Systém vedení zaměstnanců při naplňování výchovně-vzdělávacích cílů je účinný.

Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělání a výchovy

Prostory tříd, jejich vybavení, estetická úroveň, světelné i tepelné podmínky odpovídají psychohygienickým zásadám.

Škola má k dispozici ucelené řady učebnic, pracovních sešitů a odpovídající množství beletrie pro žáky a odborné literatury pro učitele. Vybavení učebními pomůckami, didaktickou i výpočetní technikou je velmi dobré.

Oblast kontroly využívání materiálně-technického zázemí školy a plánování v této oblasti je vedením školy promyšlená. Limitujícím faktorem jsou finanční prostředky.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy dle předmětu inspekce

Většina navštívených hodin byla řádně připravená a promyšlená. Střídal se různé metody a formy práce, které aktivizovaly žáky. Bylo využíváno úvodní i průběžné motivace. Vhodným způsobem byly využívány učebnice, tabelární i trojrozměrné pomůcky, pracovní listy atd. Zpětná vazba byla zajištěna okamžitým převážně verbálním hodnocením výkonů žáků. Nebylo prováděno sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Interakce a komunikace byla velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ivan Tuček	Mgr. Ivan Tuček

V Bruntále dne 26. února 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 10. března 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Ing. Petra Romanská

Ing. Petra Romanská

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Mgr. Ivan Tuček, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát – pracoviště Bruntál, Nádražní 20, 792 01 Bruntál. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství, mládeže a sportu, 28. října č. 117, Ostrava	30. března 2004	n1-1149/04-11139
Obecní úřad, Lomnice u Rýmařova č. 230	30. března 2004	n1-1150/04-11139
Rada školy	30. března 2004	n1-1151/04-11139

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány